

3. PRACOVNÝ LIST Z PREDMETU DEJEPIS PRE 9. ROČNÍK

Žiaci si prečítajú a vypracujú poznámky z nového učiva do zošita Zošit' prinesú na kontrolu!

Slovenský a český zahraničný odboj

Do roku 1914 neexistovala žiadna nádej pre spojenie Česka a Slovenska do jedného štátu. Avšak po vypuknutí vojna sa táto myšlienka začína formovať. Ako prvý ju formuje a propaguje **T. G. Masaryk**. V októbri 1914 nadviazal kontakt s britským novinárom **WATSONOM**. Došlo k formulácii 1. **MEMORANDA O ČESKOSLOVENSKOM ŠTÁTE**, Watson toto memorandum posielal britskej vláde. Masaryk žiadal samostatnosť Českého kráľovstva a pripojenie českých žúp. **V apríli 1915 vypracoval dokument s názvom INDEPENDENT BOHEMIA – Nezávislé Čechy**. V tomto dokumente prezentoval **SLOVÁKOV** ako vetvu **ČECHOV** žijúcich v Uhorsku. V dokumente poukazuje, že chce vytvoriť samostatný štát.

Za Slovákov iniciatívu pre vznik jednotného štátu preberá **SLOVENSKÁ LIGA V USA**, ktorá v USA fungovala už od roku 1907 – na čele bol Štefan Furdek.

22. – 23. októbra 1915 došlo k podpisu CLEVELANSKEJ DOHODY – túto dohodu podpisuje **SLOVENSKÁ LIGA a ČESKÉ NÁRODNÉ ZDRUŽENIE**. V dohode sa poukazuje na predpoklad vytvorenia štátu z Čiech, Moravy, Českého Sliezska a Slovenska na základe **FEDERATÍVNEHO ZVÄZKU**, Slovensko by malo úplnú autonómiu. Dohoda pozostávala z bodov – samostatnosť **ČESKA a SLOVENKA**. Jednalo sa o spojenie dvoch krajín na **základe federatívneho zväzku, všeobecné volebné právo, voľby do parlamentu by boli priame a tajné pričom tieto body mohli byť doplnené**.

Na čelo zahraničného odboja sa postavil Masaryk, Štefánik a Beneš. Tí v Londýne vytvorili Český zahraničný komitet v roku 1915 z Londýna sa však presťahoval do Paríža a premenovali ho na Českú národnú radu. Slovenský politik Štefan Osuský presadil zmenu názvu na Československú národnú radu – tá sa stala hlavným organizačným centrom pre Česko – Slovenský zahraničný odboj.

Cieľom zahraničného odboja bola agitácia a naklonenie zahraničných politikov **DOHODY** k myšlienke rozbiť Rakúsko – Uhorsko a vytvorenie nových štátov.

Woodrow Wilson predniesol 8. januára 1918 mierový program 14 BODOV, v ktorom prisľúbil národom z Rakúsko – Uhorska autonómiu – samostatnosť. Ide však o predpoklad na zachovanie monarchie.

V apríli 1918 Masaryk cestuje cez Rusko do Japonska a odtiaľ do USA. Kde poukazuje na nový jednotný cieľ Čechov a Slovákov.

Slovenská liga, České národné zhromaždenie a Zväz českých katolíkov podpisujú **30. mája 1918 PITTSBURSKÚ DOHODU**, v ktorej sa upúšťa od myšlienky **FEDERÁCIE** ale schvaľuje sa vytvorenie spoločného demokratického štátu, v ktorom Slovensko bude mať oklieštenú autonómiu.

Masaryk vypracoval Vyhlásenie **ČESKO – SLOVENKEJ NEZÁVISLOSTI**, ktorú nazývame aj **WASHINGTONSKÁ DEKLARÁCIA**. Bola uverejnená 18. 10. 1918 v americkej tlači. Išlo o oficiálne vyjadrenie Československej dočasnej vlády, ktoré podpísal Beneš, Masaryk a Štefánik. Deklarácia obsahuje nezávislosť, hlavné zásady nového štátu a princípy budúcej vlády. **Wilson rozhodol, že Rakúsko – Uhorsko musí uznať vznik nových štátov**.

Československá národná rada vytvorila a zorganizovala stotisícové česko – slovenské vojsko, ktoré dostalo názov česko – slovenské légie. Légie sa vyznamenali na viacerých frontoch. V légiách bojovali Slováci, Česi žijúci v zahraničí ale aj zajatci. Vďaka légiiam a diplomacii sa podarilo uznať Československú národnú radu za česko – slovenskú vládu.

Doplň slová z textu a nalep si poznámky do zošita!!!

Slovenský a český zahraničný odboj

Začiatky česko – slovenského odboja:

- **T. G. Masaryk** → memorandum za vytvorenie spoločného štátu Slovákov a Čechov → dohodovým mocnostiam
- **Vo Fr (Paríž)** vznikol v roku 1916 hlavný orgán česko – slovenského odboja =
- **ČSNR** → na jej čele – **T. G. Masaryk, E. Beneš a M. R. Štefánik**
 - o jej cieľ bol vytvorenie spoločného štátu

Slováci a Česi v zahraničí:

- **Slováci a Česi v zahraničí** žiadali tzv. právo na samourčenie (právo na národnú slobodu a samostatnosť) => žiadala to aj Slovenská liga v USA
- **V USA podpísané dve dohody medzi Čechmi a Slovákami** →
 1. z 22. až 23. októbra 1915
 2. z 30. mája 1918.....
 - o

Vít'azstvo česko – slovenského odboja v r. 1918:

- **Československej národnej rade sa podarilo zorganizovať 100 000 dobrovoľnícke vojsko => česko -slovenské légie** ...vyznamenali sa na viacerých frontoch...bojovali po boku dohodových vojsk
- **Vďaka diplomatickej aktivite ČSNR a vystúpeniu česko – slovenských légii sa podarilo dosiahnuť stanovený cieľ = dohodové mocnosti uznali ČSNR za**a podporili vznik ČSR
- **Úsilie vytvoriť česko – slovenský štát vrcholilo v USA → T. G. Masaryk – 18. októbra 1918 vyhlásenie nezávislosti tzv.**
-

Úlohy

1. AKÝ DOKUMENT VYPRACOVAL T. G. MASARYK SPOLU S WATSONOM ?
2. KEDY BOLA PODPÍSANÁ CLEVELNSKÁ DOHODA?
3. ČO OBSAHOVALA CLEVELNSKÁ DOHODA?
4. V KTOROM DOKUMENTE SA HOVORILO O OKLIEŠTENEJ AUTONÓMIE SLOVÁKOV?
5. KEDY BOLA VYHLÁSENÁ WASHINKTONSKÁ DEKLARÁCIA?
6. ČO ZNAMENALO VYHLÁSENIE WASHINTONSKEJ DEKLARÁCIE?